

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

NOWE Słowa na start!, klasa 8

Temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń potrafi:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Wobec życiowych doświadczeń- street art	• opisać graffiti	• porównać graffiti Banksy’ego z XVII-wiecznym obrazem	• wypowiedzieć się na temat kolorystyki dzieła i określić jej funkcję	• omówić funkcję dodania maski postaci z obrazu • omówić znaczenie otoczenia dla wymowy dzieła	• wskazać inne dzieła sztuki, w których artyści prezentowali radzenie sobie z trudnymi doświadczeniami
Spotkanie z żywiołem – <i>Burza</i> Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • omówić sytuację liryczną w wierszu	• określić kontekst biograficzny utworu • omówić kompozycję wiersza i odnieść ją do definicji sonetu • wskazać cechy bohatera romantycznego u podróżnego	• nazwać środki stylistyczne użyte w utworze i określić ich funkcję • omówić obraz natury wyłaniający się z utworu	• zinterpretować puentę sonetu • wskazać konteksty kulturowe związane z tematem utworu	• porównać wiersz Adama Mickiewicza z obrazem Rembrandta
Cechy epiki i powieści	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji i cechy epiki oraz powieści	• scharakteryzować bohaterów fragmentów tekstu	• odnieść przeczytane fragmenty tekstu do definicji powieści kryminalnej	• wyciągnąć z przemysłu bohaterów ogólne wnioski dotyczące natury człowieka	• podjąć dyskusję na temat stwierdzenia bohaterki, że mówienie prawdy jest przejawem odwagi
W obliczu zmian – <i>Jeżeli porcelana, to wyłącznie taka</i> Stanisława Barańczaka (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza	• wskazać środki stylistyczne użyte w utworze	• omówić funkcję przywołanych w utworze: porcelany, fotela, książki, odzieży, planów • omówić funkcję środków stylistycznych użytych w utworze	• zinterpretować przesłanie wiersza • zinterpretować sens wyrażen <i>gąsienica czołgu</i> i <i>but tragarza</i>	• omówić sposób przedstawienia zmian i migracji w innym tekście kultury
	• omówić treść	• przedstawić stosunek	• wyjaśnić, w jaki	• sformułować przesłanie	• odszukać informacje na

Zaakceptować ograniczenia	fragmentów tekstu • wymienić osiągnięcia Stephena Hawkinga, o których jest mowa w tekście	narratora tekstu do życia	sposób naukowiec postrzegał swoją niepełnosprawność	wynikające z relacji Stephena Hawkinga dotyczącej jego życia	temat ludzi, którzy osiągnęli sukces pomimo różnych ograniczeń
Niezwykły zawód	• omówić treść wywiadu • zreferować odczucia lekarza podczas przeszczepu serca	• wyjaśnić, dlaczego Zbigniew Religa został chirurgiem • scharakteryzować Zbigniewa Religę jako lekarza	• omówić emocje Zbigniewa Religi, które towarzyszyły mu podczas pierwszej przeprowadzanej operacji • przedstawić romantyczną stronę zawodu lekarza, którą dostrzegał Zbigniew Religa	• zinterpretować znaczenie przekształconego frazeologizmu w tytule wywiadu	• wypowiedzieć się na temat filmu <i>Bogowie</i> w reżyserii Łukasza Palkowskiego
Wywiad	• wymienić etapy tworzenia wywiadu	• ułożyć pytania do autora podanego tekstu	• zebrać informacje na temat wybranej postaci, wymyślić temat wywiadu i ułożyć pytania • wskazać błędy w podanym wywiadzie	• przeprowadzić wywiad z koleżanką lub kolegą	• przedstawić wybrany przez siebie wywiad i go ocenić • przeprowadzić wywiad z osobą ze swojego otoczenia na temat jej pasji
Jak doskonalić technikę pisania rozprawki?	• stworzyć plan rozprawki	• omówić na przykładzie podanej rozprawki sposoby zachowania spójności tekstu	• sformułować tezę do podanego tematu rozprawki • skorygować błędy w podanych rozprawkach	• dokonać analizy przykładowej rozprawki • stworzyć rozprawkę	
Sposoby wzbogacania słownictwa	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>neologizm</i> , <i>zapożyczenia</i> , <i>wyrazy rodzime</i> , <i>synonimy</i> , <i>antonimy</i> , <i>homonimy</i> , <i>wyrazy wieloznaczne</i> , <i>eufemizmy</i>	• wskazać funkcje neologizmów w podanych fragmentach tekstów • rozpoznać w tekstach rodzaje neologizmów • rozpoznać w tekście homonimy i wyrazy wieloznaczne	• omówić zasadność i funkcję użycia wyrazów obcych w tekstach • zastąpić podane wyrazy synonimami • zastąpić zapożyczenia wyrazami rodzimymi • przekształcić wypowiedzi tak, aby zawierały eufemizmy	• omówić funkcje neologizmów w tekstach artystycznych	

Czym jest styl języka? Jakie style wyróżniamy?	wymienić style funkcjonujące w polszczyźnie	- wymienić cechy każdego ze stylów - wskazać w tekście sformułowania nacechowane stylistycznie - wskazać błędy stylistyczne w podanych tekstach	- rozpoznać styl podanej wypowiedzi - przekształcić sformułowania nacechowane stylistycznie w neutralne stylistycznie - skorygować błędy stylistyczne w podanych tekstach	stworzyć tekst w wybranym stylu	
Ortografia – przypomnienie wiadomości	przedstawić zasady ortograficzne	uzupełnić podane teksty poprawnymi formami	skorygować teksty pod kątem ortograficznym	stworzyć teksty poprawne pod względem ortograficznym	
Podsumowanie	- odtworzyć najważniejsze fakty i opinie - posługiwać się terminami: <i>synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne, eufemizmy, zapożyczenia, neologizmy, styl naukowy, styl urzędowy, styl publicystyczno-dziennikarski, styl retoryczny, styl artystyczny, styl potoczny, wywiad, rozprawka</i>	wykorzystywać najważniejsze konteksty	- wyciągać wnioski - przedstawiać własne stanowisko	- poprawnie interpretować wymagany materiał - właściwie argumentować - uogólniać, podsumowywać i porównywać	- wykorzystywać bogate konteksty - formułować i rozwiązywać problemy badawcze
Ojczyzna	opisać to, co zostało przedstawione na obrazie	omówić kompozycję dzieła	- wskazać topos, do którego odwołał się artysta - omówić funkcje kolorystyki	- zinterpretować znaczenie symboli - wyjaśnić wymowę obrazu	wskazać inne teksty kultury przedstawiające ojczyznę jako matkę
Poświęcić się dla ojczyzny – Śmierć Pułkownika Adama Mickiewicza	- omówić treść wiersza - opisać bohaterkę wiersza	- wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję - wymienić wartości istotne dla bohaterki wiersza	- omówić funkcję porównania bohaterki wiersza do Czarnieckiego - wypowiedzieć się na temat nastroju	- zinterpretować ostatnią strofę utworu - przedstawić współczesny model patriotyzmu	przedstawić sylwetkę Emilii Plater na podstawie dowolnych źródeł

(lektura obowiązkowa)			dominującego w wierszu		
Walczyć za ojczyznę – Reduta Ordona Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • wskazać podmiot liryczny wiersza	• wskazać przykłady animizacji • wskazać w wierszu wyrazy dźwiękonaśladowcze • wskazać inne środki stylistyczne użyte w utworze • porównać sposób przedstawienia agresorów i obrońców	• omówić sposób przedstawienia wydarzeń w utworze • omówić sposób przedstawienia cara • określić funkcję animizacji • określić funkcję nagromadzenia wyrazów dźwiękonaśladowczych w utworze • odnieść postać Kapitana Polski do antycznych herosów i współczesnych superbohaterów	• sformułować przesłanie <i>Reduty Ordona</i> • omówić obraz współczesnego świata przedstawiony w piosence Lao Che	• przedstawić sylwetkę Juliana Konstantego Ordona na podstawie dowolnych źródeł • wypowiedzieć się na temat sposobu kreacji romantycznych legend bohaterów
Geneza Pana Tadeusza Adama Mickiewicza w świetle Epilogu (lektura obowiązkowa)	• omówić treść <i>Epilogu</i> • zidentyfikować adresata inwokacji jako „małą ojczyznę”	• omówić sposób przedstawienia Paryża z perspektywy emigranta • omówić sposób przedstawienia <i>kraju lat dzieciennych</i>	• przedstawić kontrasty pomiędzy przedstawieniem Paryża i <i>kraju lat dzieciennych</i> (przestrzenie: natura – miasto, swojskość – obcość, wspólnota – konflikt) • omówić funkcję kolorystyki dominującej w inwokacji	• omówić sposób przedstawienia przestrzeni w inwokacji	• omówić kontekst historyczny utworu • podjąć dyskusję na temat przyczyn i konsekwencji emigracji
Dworek szlachecki w Panu Tadeuszu Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	• opisać Soplicowo • wymienić głównych bohaterów eposu	• przedstawić tytułowego bohatera utworu	• omówić relacje pomiędzy mieszkańcami Soplicowa	• omówić harmonię pomiędzy człowiekiem a naturą w odniesieniu do przedstawienia Soplicowa	• odnaleźć konteksty i nawiązania
Obraz szlachty w Panu Tadeuszu Adama Mickiewicza	• wymienić formacje szlacheckie przedstawione w <i>Panu Tadeuszu</i> • omówić obyczaje szlacheckie	• wskazać wady każdej spośród formacji szlacheckich	• omówić funkcję tradycji w utworze	• dokonać analizy sposobu przedstawienia szlachty (pozytywny i negatywny wizerunek)	• odnaleźć komizm i ironię w sposobie przedstawienia wybranych bohaterów

(lektura obowiązkowa)	zaprezentowane w epopei				
Jacek Soplica – bohater dynamiczny (lektura obowiązkowa)	• omówić biografię Jacka Soplicy	• scharakteryzować Jacka Soplicę przed jego przemianą i po niej	• przedstawić momenty kluczowe dla biografii Jacka Soplicy z punktu widzenia tego bohatera oraz Gerwazego • omówić funkcję miana przybranego przez bohatera	• porównać stosunek do świata i siebie samego Jacka Soplicy oraz księdza Robaka (dostrzec kontrast)	• przedstawić różnych bohaterów literackich, którzy przeszli przemianę wewnętrzną
Historia w <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	• wskazać odwołania do historii na początku utworu (przyjazd Tadeusza do Soplicowa) i na jego końcu (koncert Jankiela) • wymienić wydarzenia historyczne przywołane podczas oglądania przez Tadeusza obrazów • wymienić wydarzenia historyczne przywołane w koncercie Jankiela	• omówić funkcję przywołanych wydarzeń historycznych	• omówić funkcję <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> przywołanego na początku i na końcu dzieła	• wskazać inne wydarzenia historyczne przywołane w dziele i omówić ich funkcję	• wskazać i omówić teksty kultury nawiązujące do wydarzeń z historii Polski
<i>Pan Tadeusz</i> – kształt artystyczny utworu (lektura obowiązkowa)	• wymienić cechy epopei	• odnieść cechy epopei do <i>Pana Tadeusza</i>	• omówić funkcję przymiotnika <i>ostatni</i>, który często pojawia się w utworze • omówić sposób prezentacji przyrody w dziele	• dokonać analizy wybranego opisu przyrody w utworze	• podjąć dyskusję na temat aktualności <i>Pana Tadeusza</i>
Wiesz, umiesz, zdasz	• przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu	• wskazać istotne informacje we fragmentach dzieła	• dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów tekstu	• stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów epopei	
Co już wiemy o twórczości Adama Mickiewicza?	• wymienić tytuły omawianych utworów Adama Mickiewicza	• określić przynależność gatunkową utworów	• przywołać problematykę omawianych utworów • przedstawić motywy pojawiające się w omawianych utworach	• odnieść się do kształtu artystycznego omawianych utworów	• podjąć dyskusję na temat roli Adama Mickiewicza w literaturze polskiej
	• omówić treść wiersza	• wypowiedzieć się na	• omówić znaczenie	• zinterpretować	• omówić obraz Józefa

Tęsknota za ojczyzną	• wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu • wskazać w wierszu neologizmy	temat adresata lirycznego wiersza • opisać kraj przedstawiony przez podmiot liryczny • nazwać uczucia podmiotu lirycznego	refrenu dla wymowy wiersza • omówić funkcję neologizmów w utworze	znaczenie wyrażen: <i>światło-cień, bez-tęsknota i bez-myślenie</i> w kontekście wiersza	Chelmońskiego <i>Bociany</i>
Podróż w czasy pozytywizmu	• określić ramy czasowe epoki • wymienić elementy programu pozytywistycznego	• wyjaśnić etymologię nazwy epoki • przedstawić najważniejsze zagadnienia programu pozytywistycznego	• wskazać elementy realizmu na wybranych obrazach	• dokonać analizy obrazu realistycznego	• wskazać powiązania pomiędzy realizmem pozytywistycznym a dokumentalizmem czasów obecnych
Henryk Sienkiewicz, Latarnik (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • określić rodzaj narracji	• omówić świat przedstawiony noweli • wskazać cechy gatunkowe noweli • scharakteryzować głównego bohatera utworu • omówić przemianę bohatera utworu	• omówić przyczyny tułaczki Skawińskiego (także te niewyrażone bezpośrednio) • omówić sposób, w jaki bohater reaguje na pierwsze wersy <i>Pana Tadeusza</i> • omówić funkcję przyrody w noweli	• wypowiedzieć się na temat sposobu postrzegania ojczyzny przez Skawińskiego • zinterpretować symbolikę latarni morskiej • sformułować przesłanie utworu	• wypowiedzieć się na temat problemów, z jakimi borykają się emigranci i uchodźcy • omówić kontekst historyczny noweli
Wiesz, umiesz, zdasz	• przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu	• wskazać istotne informacje we fragmentach dzieła	• wyjaśnić znaczenia tułactwa bohatera w odniesieniu do fragmentów i całości utworu	• napisać opowiadanie o późniejszych losach bohatera • uzasadnić porównanie Skawińskiego do Syzyfa	
Jak napisać artykuł?	• zdefiniować artykuł • wymienić cechy artykułu	• przedstawić kompozycję artykułu	• samodzielnie zebrać informacje do artykułu • dokonać analizy formy i treści podanego artykułu	• napisać artykuł problemowy	
Norma językowa i błąd językowy	• wskazać różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową • przedstawić podział błędów językowych	• wskazać teksty realizujące normę wzorcową i normę użytkową • poprawnie odmienić podane wyrazy • wskazać w podanych wyrazach sylaby	• skorygować błędy w podanych tekstach • odnaleźć w podanych tekstach błędy stylistyczne i je skorygować • skorygować błędy	• poprawnie sformułować związki frazeologiczne • poprawnie odczytać podane wyrazy	

		akcentowane	interpunkcyjne		
Nazwy osobowe i miejscowe	rozpoznać w tekście nazwy osobowe i miejscowe	określić kategorie nazw osobowych i miejscowych	- używać poprawnych form nazwisk - zapisać nazwy miejscowe w odpowiednich formach	stworzyć nazwy narodowości i mieszkańców od nazw miejscowych	
Podsumowanie	- odtworzyć najważniejsze fakty i opinie - posługiwać się pojęciami: <i>artykuł, norma językowa, norma wzorcowa, norma użytkowa, błąd językowy, nazwy osobowe</i>	wykorzystywać najważniejsze konteksty	- wyciągać wnioski - przedstawiać własne stanowisko	- poprawnie interpretować wymagany materiał - właściwie argumentować - uogólniać, podsumowywać i porównywać	- wykorzystywać bogate konteksty - formułować i rozwiązywać problemy badawcze
Podróż w czasie z Sienkiewiczem – Quo vadis (lektura obowiązkowa)	- omówić treść lektury - wymienić bohaterów pierwszo- i drugoplanowych	- określić czas i miejsce akcji - wymienić wątki główne i poboczne	odnieść definicję powieści historycznej do utworu	wskazać w powieści elementy rzeczywistości starożytnego Rzymu	wymienić nurty starożytnej filozofii i omówić te, do których nawiązano w powieści
Świat na styku dwóch kultur – pogańskiej i chrześcijańskiej – Quo vadis Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa)	omówić treść powieści	- przedstawić obraz kultury starożytnego Rzymu zaprezentowany w powieści - omówić życie pierwszych chrześcijan w Rzymie - dokonać charakterystyki porównawczej Nerona i św. Piotra	- określić hierarchię wartości pogan i chrześcijan - omówić przyczyny, konsekwencje i znaczenie pożaru Rzymu	- omówić symbolikę cierpienia pierwszych chrześcijan - podać przykłady symboli pojawiających się w powieści i zinterpretować ich znaczenie - wypowiedzieć się na temat uniwersalnej wymowy powieści	podjąć dyskusję na temat aktualności przesłania powieści
Wśród najważniejszych bohaterów powieści Quo vadis Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa)	omówić treść powieści	scharakteryzować wybranych bohaterów drugoplanowych	- przedstawić Marka Winicjusza jako bohatera dynamicznego - wypowiedzieć się na temat znaczenia Petroniusza w powieści	porównać kreacje bohaterów powieści	podjąć dyskusję na temat funkcjonalności filozofii wyznawanej przez Petroniusza
	przedstawić historię	porównać sposoby	omówić dojrzewanie	omówić różne postawy	przedstawić sposoby

Miłość (nie)jedno ma imię – Quo vadis Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa)	miłości Marka Winicjusza i Ligii	postrzegania miłości między mężczyzną a kobietą przez Rzymian i chrześcijan	Marka Winicjusza do miłości • omówić zaprezentowaną w powieści chrześcijańską miłość bliźniego	wobec winowajców na przykładach bohaterów powieści	zaprezentowania wątków miłosnych w innych tekstach kultury
Wiesz, umiesz, zdasz	• przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu	• wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu	• dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów utworu	• stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów powieści	
Co już wiemy o twórczości Henryka Sienkiewicza?	• wymienić tytuły omawianych dzieł Henryka Sienkiewicza	• określić przynależność gatunkową poznanych utworów	• dokonać analizy problematyki omawianych utworów • przedstawić motywy pojawiające się w omawianych utworach	• odnieść się do kształtu artystycznego omawianych utworów	• podjąć dyskusję na temat roli Henryka Sienkiewicza w literaturze polskiej
Być blisko w najtrudniejszych chwilach – Oskar i pani Róża Érica-Emmanuela Schmitta	• omówić treść fragmentów tekstu • określić narrację fragmentów utworu	• scharakteryzować bohaterów fragmentów powieści • określić temat przewodni fragmentów utworu • wypowiedzieć się na temat prawdziwości opowieści snutych przez panią Różę	• postawić hipotezy dotyczące celu, w jakim pani Róża opowiada Oskarowi historie • omówić relacje łączące Oskara z panią Różą	• wypowiedzieć się na temat języka bohaterów	• odnaleźć konteksty i nawiązania
Ludzie wobec ludzi – List do ludożerców Tadeusza Różewicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wyjaśnić, w imieniu jakiej zbiorowości wypowiada się podmiot liryczny • scharakteryzować tytułowych ludożerców	• zinterpretować zabieg stylistyczny zastosowany na początku wiersza • omówić funkcję użycia wyrazu <i>ludożerca</i> w utworze	• zinterpretować zakończenie wiersza • odnieść wymowę wiersza do codziennej rzeczywistości	• podjąć dyskusję na temat <i>ludożerców</i> w codziennej rzeczywistości • podjąć dyskusję na temat: „Czy każdy ma w sobie ludożercę?”
Wobec niechcianych dobrych rad	• omówić treść felietonu	• wskazać w tekście elementy języka potocznego i określić ich funkcję • odnieść definicję felietonu do tekstu Anny Dziewit-Meller	• omówić funkcje kompozycyjne poszczególnych fragmentów tekstu	• wskazać główną myśl felietonu • odnieść pojęcie <i>stereotyp</i> do historii opisaną przez autorkę	• omówić wybrany felieton
	• wymienić cechy listu	• przedstawić kompozycję	• skorygować podany	• zredagować list otwarty	

Jak napisać list otwarty?	otwartego	listu otwartego	list otwarty i wzmocnić jego perswazyjność odpowiednimi środkami retorycznymi • dokonać analizy przykładów listów otwartych		
Odmienne i nieodmienne części mowy – przypomnienie wiadomości	• wymienić odmienne i nieodmienne części mowy	• scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy • rozpoznać nieodmienne części mowy	• odnaleźć w tekście nieosobowe formy czasowników i je określić • dokonać poprawnej deklinacji rzeczowników • poprawnie odmienić i stopniować przymiotniki	• właściwie określić formy osobowe czasowników • poprawnie określić i stosować formy zaimków	
Części zdania – przypomnienie wiadomości	• wskazać w zdaniu podmiot i orzeczenie	• wskazać w zdaniu przydawki i określić, jakimi częściami mowy zostały one wyrażone • wskazać w zdaniu dopełnienie i okolicznik	• wskazać w zdaniu orzeczenie imienne	• rozpoznać i zastosować zdania bezpodmiotowe	
Typy wypowiedzeń – przypomnienie wiadomości	• podzielić wypowiedzenia na zdania i równoważniki zdań • rozpoznać w tekście równoważniki zdań	• rozpoznać zdania współrzędnie i podrzędnie złożone	• przekształcić zdania pojedyncze w złożone	• przekształcić zdania w imiesłowowe równoważniki zdań	
Podsumowanie	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>powieść historyczna, bohater dynamiczny, symbol, felieton, film, odmienne i nieodmienne części mowy, części zdania, rodzaje wypowiedzeń, list otwarty</i>	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
Życiowe wybory	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>mural, motyw biblijny, street art</i>	• wskazać motyw biblijny, do którego odnosi się dzieło	• zinterpretować symbolikę barw użytych przez artystkę	• zinterpretować wymowę dzieła	• omówić wybrany przykład <i>street artu</i>

	• opisać mural		• wyjaśnić tytuł muralu		
Z wizytą w Klerykowie – Syzyfowe prace Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść powieści • określić czas i miejsce akcji powieści • omówić narrację powieści	• opisać mieszkańców Klerykowa	• omówić sposób kreacji bohaterów drugoplanowych	• odnaleźć powiązania pomiędzy biografią pisarza a historią głównego bohatera	
Szkoła pod zaborami – Syzyfowe prace Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść powieści • wymienić metody rusyfikacji przedstawione w powieści	• przedstawić sposób funkcjonowania szkoły w powieści • wymienić metody działania nauczycieli sprzyjające rusyfikacji	• wypowiedzieć się na temat kontekstu historycznego utworu • omówić różne formy walki z rusyfikacją	• odnieść treść powieści do mitu o Syzyfie	• podjąć dyskusję na temat różnych sposobów uniformizowania młodzieży w szkole
Lekcja patriotyzmu – Syzyfowe prace Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść fragmentu tzw. lekcji języka polskiego (rozdz. XV)	• scharakteryzować Bernarda Zygiera • omówić reakcje bohaterów na recytację Bernarda Zygiera	• przedstawić Bernarda Zygiera jako buntownika • omówić konsekwencje opisanej lekcji	• zinterpretować tytuł powieści	• wypowiedzieć się na temat potrzeby nauki języka ojczystego
Dojrzwianie, przyjaźń, nauka – Marcin Borowicz, Andrzej Radek, Bernard Zygiere (lektura obowiązkowa)	• przedstawić najważniejsze informacje o Marcinie Borowiczu, Andrzeju Radku i Bernardzie Zygierze	• wskazać najważniejsze osoby i czynniki, które wpłynęły na bohaterów	• wypowiedzieć się na temat wpływu pochodzenia, miejsca zamieszkania, statusu majątkowego i sytuacji rodzinnej na rozwój bohaterów • wymienić tytuły książek ważnych dla bohaterów i omówić znaczenie tych pozycji	• dokonać analizy procesu dojrzwiania bohaterów	• podjąć dyskusję na temat potrzeby zachowania tożsamości narodowej w czasach zaborów i obecnie
Podróż w czasy dwudziestolecia międzywojennego	• określić ramy czasowe epoki • wskazać najważniejsze tendencje w epoce	• wymienić najważniejsze tendencje w sztuce dwudziestolecia międzywojennego	• omówić kontekst historyczny epoki • odnieść termin <i>awangarda</i> do środków wyrazu i tematów wykorzystywanych w dwudziestolecu międzywojennym	• omówić wybrane dzieło sztuki dwudziestolecia międzywojennego	• wskazać nawiązania do dwudziestolecia międzywojennego w sztuce współczesnej
	• omówić treść wiersza	• wypowiedzieć się na	• zinterpretować	• zinterpretować	• wypowiedzieć się na

Po stronie optymizmu – Zielono mam w głowie Kazimierza Wierzyńskiego (lektura obowiązkowa)	• wskazać podmiot liryczny utworu	temat podmiotu lirycznego wiersza • opisać przeżycia, których doświadcza podmiot liryczny	metaforę powstałą na bazie związku frazeologicznego <i>mieć zielono w głowie</i> • wskazać sformułowania wiążące się z radością życia	zakończenie wiersza	temat sposobów okazywania zadowolenia z życia i optymizmu
W poszukiwaniu szczęścia – Piosenka o szczęściu Mariana Hemara i Juliana Tuwima (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • wskazać środki stylistyczne użyte w wierszu i określić ich funkcję	• postawić tezę interpretacyjną • wypowiedzieć się na temat cech <i>małego</i> i <i>dużego szczęścia</i>	• zinterpretować puentę wiersza	• podjąć dyskusję na temat <i>małego</i> i <i>dużego szczęścia</i> w odniesieniu do wybranych tekstów kultury
Śmierć i miłość – Pytasz, co w moim życiu z wszystkich rzecz główną... Jana Lechonia (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki • wskazać podmiot liryczny tekstu	• określić funkcję zwrotów do adresata	• wypowiedzieć się na temat sprzeczności zaprezentowanych w utworze	• zinterpretować znaczenie wiersza • wyjaśnić sens puenty	• podjąć dyskusję na temat przyczyn i sensu lęku przed miłością
Wybór postawy życiowej – Szewczyk Bolesława Leśmiana (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • wymienić cechy Boga i szewczyka	• omówić sytuację liryczną w utworze • wskazać środki stylistyczne użyte w wierszu i określić ich funkcję • omówić kompozycję wiersza	• omówić stosunek szewczyka do otrzymanego daru • zinterpretować postawę szewczyka	• sformułować przesłanie wiersza	• stworzyć tekst z wykorzystaniem neologizmów
Kogut na drodze do sławy – Artysta Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>alegoria</i> • omówić treść tekstu • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat narratora tekstu • wyjaśnić postawę Koguta • skomentować zachowanie Lisa	• omówić alegoryczne znaczenie postaci • wskazać w tekście elementy komizmu	• odnieść postawę Koguta do wyobrażeń na temat artysty • sformułować morał	• podjąć dyskusję na temat sposobu postrzegania artystów • porównać utwór Sławomira Mrożka z wybraną bajką zwierzęcą
Odpowiedzialność za słowo – Tędy i owędy	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>literatura faktu</i>, <i>reportaż</i>	• scharakteryzować bohaterów fragmentów utworu	• wyliczyć problemy, z jakimi zetknęła się Marta podczas	• zinterpretować puentę sformułowaną przez ojca Marty	• podjąć dyskusję na temat rzetelnych źródeł informacji

Melchiora Wańkowicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść fragmentów tekstu • przedstawić bohaterów fragmentów utworu • omówić zadania <i>reserczerki</i>	• przedstawić sposób pracy dziennikarzy w czasopiśmie „Time”	wykonywania powierzonego jej zadania	• wskazać wyrażenia środowiskowe, wyjaśnić ich znaczenie i określić funkcję w tekście	
Jak napisać podanie?	• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>podanie</i> • wymienić elementy, które powinny znaleźć się w podaniu	• zgromadzić argumenty przydatne do uzasadnienia prośby	• skorygować błędnie napisane podanie • napisać podanie	• zredagować za pomocą komputera podanie o przyjęcie do szkoły ponadpodstawowej	
Mowa zależna i niezależna – przypomnienie wiadomości	• wyjaśnić różnice pomiędzy mową niezależną i zależną	• wskazać w podanym tekście przykłady mowy zależnej i niezależnej • zastosować poprawną interpunkcję przy zapisie dialogu	• zapisać dowolny dialog w mowie zależnej	• zredagować tekst z wypowiedziami w mowie zależnej • przekształcić mowę zależną na niezależną i odwrotnie	
Wypowiedzenia wielokrotnie złożone	• podzielić wypowiedzenie wielokrotnie złożone na wypowiedzenia składowe	• wskazać w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym orzeczenia i równoważniki zdań	• rozpoznać w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym relacje współrzędne i podrzędne	• przedstawić wypowiedzenie wielokrotnie złożone na wykresie	
Wojna	• opisać rysunek	• omówić sposób ukazania postaci na rysunku	• dokonać analizy stosunków międzyludzkich ukazanych na rysunku • odnieść treść rysunku do zwyczaju upamiętniania ważnych osób i wydarzeń poprzez pomniki	• przedstawić postawę wobec działań wojennych, która wynika z rysunku	• omówić tematykę i środki wyrazu innych dzieł Pawła Kuczyńskiego
Czasy wojny i okupacji	• określić ramy czasowe epoki	• wymienić najważniejsze zjawiska kulturowe związane z okresem wojny i okupacji	• omówić dzieła sztuki z okresu wojny i okupacji	• dokonać analizy środków wyrazu wykorzystanych przez twórców omawianych dzieł	• podjąć dyskusję na temat różnych sposobów przedstawiania tragedii II wojny światowej
Wojenna pożoga i marzenia – liryka	• omówić treść wiersza • wskazać środki językowe oddziałujące na	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu	• określić funkcję oddziaływania na zmysły w wierszu	• omówić funkcję kontrastu pomiędzy początkowymi strofami a	• podjąć dyskusję na temat wpływu wojny na odczucia człowieka z

Krzysztofa Kamila Baczyńskiego (lektura obowiązkowa)	zmysły	• omówić sytuację liryczną w wierszu	• omówić kontekst biograficzny utworu	zakończeniem wiersza	wykorzystaniem innych znanych sobie tekstów kultury
Kamienie na szaniec Aleksandra Kamińskiego – pomiędzy gawędą harcerską a literaturą faktu (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • określić rodzaj narracji	• określić ramy czasowe utworu • wskazać w utworze elementy gawędy harcerskiej	• określić tematykę tekstu • wypowiedzieć się na temat stosunku narratora do opisywanego świata	• zinterpretować sens tytułu	• omówić kontekst historyczny utworu
W służbie małego sabotażu i dywersji – Kamienie na szaniec Aleksandra Kamińskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • zrelacjonować przebieg akcji pod Arsenalem	• wyjaśnić różnice pomiędzy sabotażem a dywersją • omówić akcje sabotażowe i dywersyjne bohaterów utworu	• wypowiedzieć się na temat skutków działań sabotażowych i dywersyjnych	• omówić przyczyny i skutki akcji pod Arsenalem	• porównać sposób przedstawienia akcji pod Arsenalem w książce Aleksandra Kamińskiego i filmie Roberta Glińskiego
Alek, Rudy i Zośka jako przedstawiciele pokolenia wojennego (lektura obowiązkowa)	• omówić losy bohaterów utworu	• przedstawić i scharakteryzować bohaterów utworu • zdefiniować pojęcie <i>patriotyzm</i> w kontekstach historycznym i współczesnym	• przedstawić hierarchię wartości bohaterów książki przed wybuchem wojny oraz w czasie okupacji • zaprezentować bohaterów utworu jako przedstawicieli pokolenia wojennego	• omówić dylematy moralne bohaterów tekstu • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia <i>czasu pogardy</i> w utworze	• wypowiedzieć się na temat fenomenu Polskiego Państwa Podziemnego
Wiesz, umiesz, zdasz	• przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu	• wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu	• dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów utworu	• stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów utworu	
Czas pogardy w wierszu Irit Amiel *** [Pierwszy wchodzi do Komory Król Maciuś Pierwszy...]	• omówić treść wiersza • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>Holocaust</i> • wymienić upersonifikowane pojęcia użyte w utworze	• omówić sytuację liryczną w utworze • wyjaśnić znaczenie każdego z upersonifikowanych pojęć użytych w utworze	• wskazać w wierszu nawiązania do twórczości Janusza Korczaka i określić ich funkcję • zinterpretować zabieg	• zinterpretować funkcję zabiegu uosobienia wartości • omówić wymowę wiersza	• przedstawić kontekst historyczny utworu • wypowiedzieć się na temat budapeszteńskiego pomnika upamiętniającego ofiary

		• omówić funkcję powtarzania ostatnich sylab	nazwania Janusza Korczaka <i>ostatnim Mohikaninem</i> • przedstawić i zinterpretować sposób zachowania uosobionych wartości		Holocaustu
Jak żyć po wojnie? – Pierwsza przechadzka Leopolda Staffa (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • wskazać adresata lirycznego wiersza	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • opisać sytuację liryczną w tekście • wskazać w wierszu elementy rzeczywistości powojennej	• omówić relacje pomiędzy podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym utworu • omówić sposób przedstawienia w wierszu rzeczywistości powojennej	• zinterpretować funkcję powtórzenia • wyjaśnić, w jaki sposób zastosowanie form czasu przeszłego wpływa na atmosferę wiersza	• odnaleźć konteksty i nawiązania
Jak przygotować życiorys i CV?	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>życiorys</i>, <i>CV</i> (<i>curriculum vitae</i>) • wymienić elementy życiorysu i CV	• zgromadzić informacje, które powinny znaleźć się w życiorysie i CV	• uporządkować informacje przydatne do napisania życiorysu i CV • skorygować błędy w podanych życiorysie i CV	• zredagować oficjalne CV na podstawie życiorysu	
Jak napisać list motywacyjny?	• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>list motywacyjny</i> • wymienić elementy listu motywacyjnego	• zgromadzić informacje przydatne do napisania listu motywacyjnego, który będzie odpowiedzią na podane ogłoszenie	• uporządkować informacje potrzebne do napisania listu motywacyjnego	• ocenić rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych • zredagować list motywacyjny	
Fonetyka – przypomnienie wiadomości	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>głoska</i>, <i>litera</i>, <i>ubezdźwięcznienie</i>, <i>udźwięcznienie</i>, <i>uproszczenie grupy spółgłoskowej</i> • przedstawić podział głosek • wymienić zasady poprawnego akcentowania w języku polskim	• rozpoznać rodzaje głosek • poprawnie podzielić wyrazy na sylaby • wskazać wyrazy, w których nastąpiły uproszczenia grup spółgłoskowych • wskazać upodobnienia wewnątrzwyrazowe	• skorygować błędy w podziale wyrazów na sylaby • poprawnie akcentować wyrazy stanowiące wyjątki od reguły	• określić kierunek upodobnienia • skorygować błędy w akcentowaniu	
	• wyjaśnić znaczenie	• wyjaśnić znaczenie	• wskazać w podanych	• dokonać analizy	

Słowotwórstwo – przypomnienie wiadomości	pojęć: wyraz <i>podstawowy</i> , wyraz <i>pochodny</i> , temat <i>słowotwórczy</i> , <i>formant</i> , <i>przedrostek</i> , <i>przyrostek</i> , <i>wrostek</i> , <i>formant zerowy</i> , <i>oboczność</i> , <i>rodzina wyrazów</i> , <i>rdzeń</i> , wyraz <i>pokrewny</i> , <i>oboczność</i> • wymienić kategorie słowotwórcze	podanych wyrazów pochodnych • przyporządkować wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej • wskazać wyrazy należące do jednej rodziny	parach wyrazy podstawowe i pochodne • wskazać formant w wyrazie pochodnym • wskazać w rodzinie wyrazów rdzeń i oboczności	słowotwórczej podanych wyrazów • stworzyć wyrazy należące do wskazanych kategorii słowotwórczych • sporządzić wykres rodziny wyrazów	
Przystanek współczesność	• wymienić imiona i nazwiska polskich noblistów literackich	• przybliżyć sylwetkę jednego z polskich noblistów literackich	• zrekonstruować treść fragmentów wybranej mowy noblowskiej	• wypowiedzieć się na temat fragmentów mów noblowskich	• wypowiedzieć się na temat wybranego utworu dowolnego noblisty literackiego
Odnaleźć piękno życia	• omówić treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować bohatera utworu • omówić znaczenia dosłowne i przenośne fragmentów tekstu • odnieść utwór do definicji przypowieści	• zinterpretować porównanie życia do kartki • zinterpretować diagnozę lekarki	• wyjaśnić symbolikę duszy, którą zgubił bohater tekstu • sformułować przesłanie płynące z utworu	• zinterpretować ilustracje Joanny Concejo w kontekście utworu
Przyroda okiem poety – <i>Wiosna w Milanówku</i> Jarosława Marka Rymkiewicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wskazać w wierszu opisy przejawów wiosny • wskazać środki stylistyczne użyte w utworze	• postawić tezę interpretacyjną • określić funkcję środków stylistycznych użytych w utworze • wskazać w tekście nawiązania biblijne	• zinterpretować funkcję światła w wierszu • omówić przesłanie wiersza	• stworzyć prezentację na temat ogrodów w różnych czasach i kulturach
Potrzeba kochania	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat bohatera lirycznego utworu • określić, w czym imieniu mówi podmiot liryczny wiersza	• wyjaśnić, na czym polega sprzeczność w relacji człowieka z kotem	• zinterpretować puentę utworu w kontekście jego całości • sformułować przesłanie wiersza	• wypowiedzieć się na temat funkcji piękna na plakacie schroniska

Prezentowane wymagania edukacyjne są opracowane przez wydawnictwo Nowa Era.